

Kärt och hjertligt är Du och barnen af oss helsad.

Din
tillgifne Svåger
O. v. Essen

Keppo den 4 Novemb. 1864.

P. S. Låt mig genom Gossarna veta efter hvilken Kurs wexel blifvit realiserad så att jag kan observera beloppet i mina räkningar!

10

350 YTTTRANDE VID PLENUM 7.XI 1864

RA, Senatens arkiv

Sedan Kejslerliga Senaten pleni protokoll för den 31. nyssvikne Oktober blifvit till justering uppläst, återställde Senatorn Snellman Guvernörens i Wasa län skrifvelse af den 27. sistvikna September, innehållande förslag till påbud, hvarigenom förefallna och allmänt öfverklagade oordningar inom Kauhava, Ylihärmä och Alahärmä kapellförsamlingars länsmansdistrikt ansetts kunna, för framtiden förebyggas; hvilken skrifvelse med dertillhörande handlingar Senatorn vid Kejslerliga Senatens sammanträde den 31. nyssvikne Oktober förbehållit sig för närmare genomgående; och yttrade Senatorn – att såvida Guvernören uti dess förberörde skrifvelse tillika anmält att dessa församlingars lägenhetsinnehafvare vid allmän stämman den 1. sistlidne Juni för ofvanomförmälte ändamål antagit en by eller polisordning, men denna icke finnas intagen uti det skrifvelsen bilagde transsumt af protokollet öfver berörde stämman, ville Senatorn uti handbref från föredraganden hafva Guvernören anbefaldt att till Kejslerliga Senaten inkomma med en styrkt afskrift af omförmälde by- eller polisordning jemte uppgift om och hvilka andra beslut och åtgärder, tilläfventyrs blifvit för ändamålets ernående vidtagne; och som Senatorn Snellmans sålunda i ärendet uttalade åsigt biträdades af Kejslerliga Senatens öfriga nu närvarande ledamöter och vice ordföränder, skulle handbref från föredragande i enlighet dermed uppsättas och till Guvernören afgå.

40

351 A. ARMFELT – J. V. SNELLMAN 8.XI 1864

HUB, JVS handskriftssamling

Högädle Herr Senator!

Då Komitén för Finska ärender nyligen, i följd af Hans Kejslerliga Majestäts Nådiga befallning, till granskning förehaft det af Kejslerliga Senaten för Finland uti underdånig skrifvelse af den 11. nästvikne Maj till Hans Kejslerliga Majestäts Nådiga pröfning insända förslag till förordning, innefattande föreskrifter i afseende å finska språkets införande till bruk vid landets domstolar och embetsverk, har Komitén inhemtat att såväl hos de embetsverk och myndigheter, hvilkas utlåntanden i ämnet infordrats, som i Senaten skiljaktiga meningar yppats bland annat och hufvudsakligast rörande de terminer, hvarifrån början skulle göras med införandet af de nya åligganden för vederbörande embets- och tjenstemän beträffande finska språkets begagnande, hvilka

50

ansetts böra efterhand komma i fråga samt förty uti berörde förordning bestämmas och påbjudas.

Wid öfvervägandet af detta ärende har Komitén för sin del ansett de uti Senatens ofvanåberopade förslag intagne stadganden vara välgrundade och fullt tillräckliga för genomförande af det med förordningen åsyftade ändamål, samt förty trott sig böra hos Hans Kejsrerliga Majestät i underdånighet förorda Nådigt godkännande af sagde förslag. Men emedan Komitén tillika ansett det för frågans fullständiga utredande och tydliga åskådliggörande, vara angeläget att äfven de ifrån förslaget afvikande åsikter framhållas för Hans Kejsrerliga Majestät vid det frågan till Dess Höga afgörande öfverlemnas, får hos Herr Senatorm, som, enligt hvad Senatens omröstningsprotokoll utvisar och Herr Senatorm jemväl enskildt meddelat, funnit oftänämnde förslag icke vara i alla delar tillfredsställande och tillfyllestgörande med afseende förnämligast å de utsatte tidsbestämningarne, jag hemställa huruvida icke Herr Senatorm ville till mig aflemna en i korthet affattad skriftlig framställning af Herr Senatorms åsikter i ämnet för att antingen i original eller öfversättning Hans Majestät Kejsaren föreläggas på samma gång med Senatens hemställen och afgifna författningsförslag.

Med fullkomligaste högaktning har jag äran vara

Högädle Herr Senatorms
Ödmjukaste tjenare
Alex. Armfelt

S:t Petersburg den 8. November 1864.

352 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 9.XI 1864
RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve.

För brevet af den 15:e September, hvarmed Högvälborne Herr Grefven hade godheten hedra mig, får jag aflägga min vördnadsfulla tacksägelse.

Fullkomligt delar jag Herr Grefvens yttrade åsigt, att åtgärderna rörande Finska kurialspråket äro en ömtålig sak. Men jag ber Herr Grefven förlåta, att jag i dem fortfarande anser för ömtåligast frågan, huruvida Hans Majestäts gifna Nådiga befallning och löften skola göras om intet.

Att tjugu år äro en tillräcklig tid för reformens genomförande, kan icke förnuftigtvis betviflas.

Men stadgas det nu, att endast de domare och embetsmän, hvilka från 1872 tilltråda sina tjänster, äro förpligtade att begagna Finska i sina expeditioner – då blir genomförandet inom föreskrifven tid (1883) en omöjlighet; då är löftet tillintetgjordt.

Det är denna bestämning angående dem, som tilltråda ny tjänst, hvilken komme att verka så förderfligt. Ty på 10 år hinna icke många tjänster förses med nya innehafvare. Men den Nådiga befallningen innehåller, att 1883 Finska expeditioner skola till allmogen utfärdas af alla myndigheter,

På de nuvarande innehafvarene af tjänsterna har ingen velat lägga någon börda. Det ringa, som blifvit föreslaget angående fogdar